

11

Čitanje u grupama ili celom razredu

Cilj

Razmena čitalačkih iskustava je na svim školskim nivoima podsticajna i poučna. Moguće je razmišljati o tekstu koji se čitao zajedno i razmeniti mišljenja. Otvaraju se nova viđenja i shvataju drugačiji načini razmišljanja. Zajedničko čitanje pruža optimalne i mnogobrojne mogućnosti za dalju komunikaciju (vidi dole).

1–9. razr.

30–90 min.

Materijal:
Više identičnih knjiga
ili tekstova.

Varijanta:
različiti tekstovi na
istu temu.

Tok:

1. Faza čitanja (za metodički pristup vidi dole)

Varijanta 1: Svi U čitaju istu knjigu ili isti tekst. Ova varijanta je atraktivna u pogledu zajedničkog čitalačkog iskustva. Ali, ona je za U dopunskih škola verovatno pogodna samo ako se tekst može čitati na svim nivoima, ili ako razred ne obuhvata previše uzrasnih nivoa.

Varijanta 2: U čitaju različite tekstove na istu temu. Da bi iskustvo čitanja bilo zajedničko, bira se neka široka tema, npr. „Iz istorije naše domovine“, „Pesme“, „Nefikcionalni tekstovi o našoj zemlji“, „Različiti tekstovi našeg pesnika XY“. Tekstovi se dele prema uzrastu i težini (npr. tri različito zahtevna nefikcionalna teksta o geografiji; tri kratke priče različite dužine i težine itd). Lektira se tada ne odvija u celom razredu, nego u tri grupe različitog uzrasta ili nivoa.

2. Naknadna komunikacija, diskusija, obrada

U zavisnosti od odabrane varijante, ova faza se odvija ili u celom razredu (kod varijante 1), ili prvo u grupi (kod varijante 2). I kod varijante 2, međutim, na kraju treba razmeniti čitalačka iskustva u celom razredu. Ako je razred veoma mešovit, mlađi U mogu posebno profitirati od starijih, jer vide kako oni rukuju tekstovima i kako govore o pročitanoj.

Varijante i mogućnosti naknadne komunikacije: razgovori, diskusije „pro-kontra“, igranje uloga / pravljenje predstave, pismene obrade itd.

O metodičkom pristupu (kako se čita?)

Zastarelo je i treba izbegavati čitanje po redu, kada svaki učenik pročita jednu ili više rečenica. Takav postupak niti poboljšava kompetencije u čitanju, niti povećava motivaciju za čitanje. Tempo i način čitanja, kao i kompetencije, suviše su različiti.

Preporučuje se sledeća varijanta: za čitanje se U dele u grupe po dvoje ili troje. Prilikom obrazovanja grupa treba voditi računa da se kompetencije u čitanju unutar grupe ne razlikuju previše.

Svaka grupa **pre** čitanja pravi plan čitanja. **Posle** lektire grupe u protokol zapisuju kako su čitali i šta je u sadržaju teksta najvažnije. Primeri plana i protokola čitanja navedeni su dole.

Grupe ili U koji brzo čitaju i završe čitanje dobijaju dodatne zadatke kao što su sledeći:

- Vežbajte čitanje jednog poglavlja sve dok ne uspete da čitate be greške. Zatim napravite tonski zapis. Snimak posle možete staviti na raspolaganje za svoje školske kolege.
- Napravite sažetak svakog poglavlja i predstavite ga posle u razredu. Za to možete napisati tekst, napraviti malu dramsku igru, crtež ili grafiku.
- Proširite svoja znanja o temi; istražujte dodatno o temi ili autoru.

Napomene:

- Motivacija za čitanje se pojačava ako U učestvuju u biranju lektire. U tom smislu treba pripremiti različite tekstove ili knjige za izbor (2–4 po uzrasnoj grupi ili nivou), da bi zaista postojala mogućnost biranja.
- Čitanje u grupama ili celom razredu treba, naravno, ponavljati. To je dobra dopuna i alternativa slobodnoj sekvenci čitanja (vidi Predlog za nastavu br. 9).

Primeri plana čitanja i protokola čitanja

Ovi primeri su zamišljeni kao podsticaji i mogu, naravno, biti modifikovani. Sem toga, plan čitanja je poželjno i preformulisati tako da se obraća pojedincima, a ne svim učenicima („ti“ umesto „vi“); na taj način ga je najbolje i koristiti za individualnu lektiru. Plan čitanja moguće je eventualno nadopuniti i rubrikom „Potpis nastavnika“.

Za prvi i drugi razred mogu se koristiti ili primeri koji su navedeni dole, ali ih treba popuniti zajedno s nekim starijim detetom, ili N treba da sastavi jednu znatno pojednostavljenu verziju (umesto protokola koji se piše rečima, na primer, neki crtež uz tekst ili pet kategorija smajlija, od onog koji se smeje do onog koji plače, od kojih treba odabrati onaj koji odgovara onome kako se učeniku dopao tekst).

Plan čitanja grupe _____

Pre nego što počnete s čitanjem, treba da isplanirate delove teksta i vreme čitanja.

Zapišite u tabelu: koje poglavlje čitate?
Do kada treba da ga pročitate?

Poglavlje	Do kada?
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Datum: _____

Potpis nastavnika: _____

Potpisi učenika iz tima: _____

Protokol čitanja grupe _____

Posle čitanja uvek treba razmisliti o tome kako je čitanje teklo i da li je plan (plan čitanja) funkcionisao. Popunite sledeći obrazac!

Kako smo čitali

- Čitali smo svako za sebe, u sebi.
- _____ nam je čitao/čitala naglas.
- Pročitali smo sve što smo planirali.
- Stigli smo do strane _____.
- Nismo svi pročitali jednako mnogo. Ali, svi smo stigli najmanje do strane _____.

Šta smo čitali: _____

Ova figura, radnja ili činjenica je ostavila poseban utisak na nas:

Zapišite u 2-3 rečenice zašto je ta figura, radnja ili činjenica ostavila poseban utisak na vas!

Ovo su za nas najvažnije rečenice iz pročitano:

Primer Protokol čitanja (1. i 2. razred)

Naslov knjige: _____

Autor/autorka: _____

Crtež:

Reči: _____

Mislim da je knjiga

odlična 	vrlo dobra 	osrednja 	loša
--	---	---	---